

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та
дорадництва

ЗАТВЕРДЖЕНО
ННІ неперервної освіти і туризму
«27» травня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Стратегічне управління інноваційним розвитком

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: **073 «Менеджмент»**

Освітня програма: **«Управління інноваційною та консалтинговою
діяльністю»**

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробники: професор кафедри публічного управління, менеджменту
інноваційної діяльності та дорадництва, д.е.н., професор **Витвицька
О.Д.**

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Стратегічне управління інноваційним розвитком»

Курс даної дисципліни ставить за мету оволодіння студентами новітніх знань з питань стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства та набуття практичних вмінь і навичок щодо розробки системи ризик менеджменту з метою оптимізації рівня ризику в процесі інноваційної діяльності підприємства; ознайомлення з моделями та процесами інноваційного розвитку.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	073 Менеджмент	
Освітня програма	Управління інноваційною та консалтинговою діяльністю	
Освітній ступінь	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова / вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	20 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	20 год.	10 год.
Лабораторні заняття	- год.	128 год.
Самостійна робота	110 год.	- год.
Індивідуальні завдання	- год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 ____ год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегічне управління інноваційним розвитком» є оволодіння новітніми теоретичними знаннями з питань стратегічного менеджменту інноваційного розвитку підприємства та

набуття магістрантами практичних умінь і навичок щодо розроблення і реалізації інноваційної стратегії в умовах жорсткої конкуренції та динамічного зовнішнього середовища.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК): ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани; СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом; СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію; СК10. Здатність до управління організацією та її інноваційним розвитком; СК11*. Здатність приймати раціональні технічні й технологічні рішення, впроваджувати інноваційні розробки у виробництво та обґрунтовувати доцільність їх реалізації, надавати консалтингові послуги з врахуванням соціально важливих засад аграрної сфери.

Програмні результати навчання: ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах; ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу); ПРН14*. Вміти організовувати та здійснювати інноваційно-консалтингову діяльність у аграрній сфері, застосовувати сценарне прогнозування тенденцій розвитку ринку нових агротехнологій на основі сучасних концепцій управління.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади стратегічного управління інноваційним розвитком												
Тема 1. Управління інноваційним розвитком підприємств: основні поняття, принципи, методи та функції	16	2	2			12	19	2	2			15
Тема 2. Концепція стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства	20	4	4			12	19	2	2			15
Тема 3. Принципи формування організаційно - економічного механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства	16	2	2			12	19	2	2			15

Тема 4. Інвестиційна та маркетингова стратегії інноваційного розвитку	18	2	2			14	21	4	2			15
Разом за модулем 1	70	10	10			50	70	6	4			60
Модуль 2. Особливості стратегічного управління інноваційним розвитком												
Тема 5. Маркетинговий підхід до розроблення і виведення інновацій на ринок	19	2	2			15	21	2	2			17
Тема 6. Управління розробкою інновацій та вибором цільових ринків	23	4	4			15	23	4	2			17
Тема 7. Невизначеність та ризик на етапах обґрунтування проектів інноваційного розвитку. Інформаційна база для управління інноваційним розвитком підприємств	19	2	2			15	21	2	2			17
Тема 8. Розроблення інноваційної стратегії розвитку підприємства	19	2	2			15	21	2	2			17
Разом за модулем 2	80	10	10			60	80	6	6			68
Усього годин	150	20	20			110	150	12	10			128

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Управління інноваційним розвитком підприємств: основні поняття, принципи, методи та функції	2
2	Тема 2. Концепція стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства	2
3	Тема 3. Принципи формування організаційно - економічного механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства	2
4	Тема 4. Інвестиційна та маркетингова стратегії інноваційного розвитку	2
5	Тема 5. Маркетинговий підхід до розроблення і виведення інновацій на ринок	4
6	Тема 6. Управління розробкою інновацій та вибором цільових ринків	2
7	Тема 7. Невизначеність та ризик на етапах обґрунтування проектів інноваційного розвитку. Інформаційна база для управління інноваційним розвитком підприємств	4
8	Тема 8. Розроблення інноваційної стратегії розвитку підприємства	2
	Усього:	20

4. Теми практичних занять

№п/п	Теми і зміст занять	Години
1	1. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища організації 1. Контрольне тестування 2. Обговорення основних питань теми 2.1. Стратегічний аналіз мікросередовища. 2.2 Стратегічний аналіз галузевого середовища організації. 3. Розв'язання практичних задач і розбір ситуацій	2
2	2. Стратегічний аналіз стану підприємства 1. Контрольне тестування 2. Обговорення основних питань теми 2.1. Оцінка ефективності діючої стратегії. 2.2. Виявлення сильних і слабких сторін організації. 2.3. Аналіз конкурентоспроможності цін і витрат підприємства. 2.4. Аналіз конкурентних позицій організації. 2.5. Виявлення стратегічних проблем підприємства. 3. Розв'язання практичних задач і розбір ситуацій	4
3	3. Конкурентні стратегії організації 1. Контрольне тестування 2. Обговорення основних питань теми 2.1.. П'ять базових стратегій конкуренції. 2.2. Стратегії співробітництва і конкурентної переваги. 2.3. Стратегії злиття і поглинання. 2.4. Стратегії вертикальної інтеграції. 2.5. Стратегії скорочення бізнесу. 2.6. Наступальні стратегії для збереження конкурентних переваг. 2.7. Оборонні стратегії для захисту конкурентних переваг. 3. Розв'язання практичних задач та розбір ситуацій.	2
4	4. Розроблення стратегії з урахуванням специфіки галузі і ситуації 1. Контрольне тестування 2. Розгляд практичних задач 2.1. Стратегії конкуренції в галузях, що формуються. 2.2. Конкуренція на ринках, що розвиваються. 2.3. Конкуренція в зрілих галузях. 2.4. Конкуренція в застійних чи затухаючих галузях. 2.5. Конкуренція в сегментованих галузях. 2.6. Стратегії для компаній, що швидко зростають. 2.7. Стратегії для лідерів галузі. 2.8. Стратегії для компаній – переслідувачів. 2.9. Стратегії для кризових організацій. 3. Питання та ситуації	2
5	5. Стратегічне управління відтворювальними процесами 1. Контрольне тестування 2. Розгляд практичних задач 2.1. Стратегія розвитку у системі стратегій організації. 2.2. Характеристика стратегії розвитку сучасної організації. 2.3. Основи стратегічного управління розвитком організації. 2.4. Державна інноваційна політика. 2.5. Методи реалізації інноваційної політики. 3. Проблемні питання та ситуації	2
6	6. Процес стратегічного управління інноваційним розвитком 1. Контрольне тестування	4

	2. Обговорення основних питань теми 2.1. Етапи стратегічного управління інноваційним розвитком. 2.2. Моніторинг зовнішнього середовища та стану організації. 2.3. Стратегічний аналіз інноваційних можливостей і загроз організації. 2.4. Аналіз інноваційного потенціалу організації. 2.5. Формування інноваційної стратегії організації. 2.6. Формування інноваційного бізнес-плану. 2.7. Формування і реалізація інноваційного проекту. 2.8. Оцінка результатів реалізації інноваційної стратегії. 3. Проблемні питання, практичні задачі і ситуації	
7	7. Формування інноваційної стратегії 1. Контрольне тестування 2. Розгляд практичних задач 2.1. Інноваційні цілі і задачі підприємства. 2.2. Детермінанти інноваційного розвитку підприємства. 2.3. Інноваційні корпоративні стратегії. 2.4. Різновиди інноваційних стратегій підприємства. 2.5. Формування портфеля інноваційних стратегій. 3. Проблемні питання, практичні задачі та ситуації	2
8	8. Стратегії лідерства за змінами 1. Контрольне тестування 2. Обговорення теми та виконання практичних вправ 2.1. Зовнішні і внутрішні зміни організації. 2.2. Основні принципи стратегії змін. 2.3. Стратегія організованої ліквідації. 2.4. Стратегія постійного удосконалення. 2.5. Стратегія використання успіху. 2.6. Стратегія ініціювання змін. 2.7. Стратегія упровадження пілотного проекту. 2.8. Зміни і стабільність 3. Проблемні питання, практичні задачі та ситуації	2
	Всього:	20

5. Теми самостійної роботи

№п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Економічні передумови стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства.	10
2	Тема 2. Концепція стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства.	15
3	Тема 3. Принципи формування організаційно - економічного механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства.	10
4	Тема 4. Структура організаційно-економічного механізму стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства.	15
5	Тема 5. Управління вибором стратегічних напрямів розвитку підприємства у нестабільному ринковому середовищі.	15

6	Тема 6. Управління розробкою інновацій та вибором цільових ринків.	20
7	Тема 7. Невизначеність та ризик на етапах обґрунтування проектів інноваційного розвитку.	10
8	Тема 8. Управління ресурсним забезпеченням та формування стратегії інноваційного розвитку підприємства.	15
	Усього:	110

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- есе;
- розрахункові та аналітично- розрахункові роботи;
- баскет-метод, кейс –метод;
- аналіз конкретних ситуацій,
- захист практичних робіт;
- виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).

Поточний контроль здійснюється під час проведення модульного контролю.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях.

Формами контролю засвоєння основного матеріалу курсу визначаються:

1. Опитування студентів під час проведення практичних занять.
2. Контрольні письмові роботи (тести) в аудиторії на практичних заняттях як результат засвоєння матеріалу попередніх тем (в elearn)
3. Індивідуальні завдання для самостійної роботи по тематиці курсу (в elearn)
4. Екзаменаційне завдання як результат вивчення всього курсу (в elearn)

7. Методи навчання:

Під час викладення дисципліни «Стратегічне управління інноваційним розвитком» застосовуються наступні методи навчання:

Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи навчання за джерелом передачі та сприймання інформації:

- словесні (лекція, пояснення, семінарське заняття);
- наочні (ілюстрація, демонстрація);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- практичні (дослідження, практичні роботи, есе, індивідуальні семестрові завдання);
- опрацювання літературних джерел.

2. Методи навчання за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні (від одиничного до загального, від конкретного до абстрактного);
- дедуктивні (сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень: від загального до одиничного);

3. Методи навчання за рівнем самостійності (напруженості) пізнавальної діяльності, якого досягають студенти, працюючи за схемою навчання, запропонованою викладачем:

- репродуктивний,
- проблемний,
- частково-пошуковий,
- дослідницький;

4. Методи навчання за ступенем керівництва навчальною роботою:

- навчальна робота під керівництвом викладача (практична робота в аудиторії);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти;
- самостійна робота студента;

5. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- ділова або рольова гра;
- дискусія;
- «мозкова атака»;
- аналіз конкретних ситуацій;
- інтерактивні методи.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади стратегічного управління інноваційним розвитком		
Практична робота 1. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища організації	ПРН 5,13,14. Знання теорії, закономірностей, методів (алгоритмів) і способів інноваційної діяльності при оцінці зовнішнього середовища	15
Практична робота 2. Стратегічний аналіз стану підприємства	ПРН 5,13,14. На основі знань формується здатність до адаптації та дії в новій ситуації, готовність нести відповідальність за прийняті рішення в інноваційному процесі.	15
Практична робота 3.	ПРН 5,13,14	15

Конкурентні стратегії організації	На основі знань формується здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу явищ та процесів в управлінні інноваціями	
Практична робота 4. Розроблення стратегії з урахуванням специфіки галузі і ситуації	ПРН 5,13,14. На основі знань формується здатність до аналізу сучасних напрямів, трендів розвитку галузей н/г, синтезу нових ідей та їх впровадження	15
Самостійна робота 1	Здатність до самостійного, автономного пошуку, підбору та критичного узагальнення навчальних і наукових інформаційних джерел, у т.ч. іноземною мовою, за темою самостійної роботи	10
Модульна контрольна робота 1	Демонстрування автономності у виборі та застосуванні інструментарію при виконанні роботи	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Особливості стратегічного управління інноваційним розвитком		
Практична робота 5. Стратегічне управління відтворювальними процесами	ПРН 5,13,14. Знання й застосування на практиці механізмів технологічного трансферу, визначення розміру інтелектуальної та технологічної ренти	15
Практична робота 6. Процес стратегічного управління інноваційним розвитком	ПРН 5,13,14 Розуміти принципи формування бюджету підприємства на основі стратегічного плану його інноваційного розвитку.	15
Практична робота 7. Формування інноваційної стратегії	ПРН 5,13,14. Знати показники інноваційної діяльності за сучасними методиками з урахуванням галузевих, регіональних, корпоративних особливостей та прогнозів	15
Практична робота 8. Стратегії лідерства за змінами	ПРН 5,13,14. На основі знань формується здатність застосовувати інформаційні і комунікаційні технології для пошуку та аналізу інформації,	15
Самостійна робота 2	Здатність до самостійного, автономного пошуку, підбору та критичного узагальнення навчальних і наукових інформаційних джерел, у т.ч. іноземною мовою, за темою самостійної роботи	10
Модульна контрольна робота 2	Демонстрування автономності у виборі та застосуванні інструментарію при виконанні	30

	роботи	
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		70
Екзамен		30
Всього за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Єссе, презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором ННІ).

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Стратегічне управління інноваційним розвитком» elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1441
- Методичні вказівки для вивчення курсу «Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства». Розробник: Витвицька О.Д., НУБіП України, 2025 р. 94 с.
- Управління інноваційною діяльністю: теорія і практика: колективна монографія/ за заг. ред. д.е.н., професора Витвицької О.Д. Київ: ТОВ «АГРАР МЕДІА ГРУП», 2021. 450 с.
- Витвицька О.Д., М.М. Кулаєць Державне управління інноваційною діяльністю. Навчальний посібник Київ: Видавничий центр «Агрармедіагруп» 2019. 250 с.
- Витвицька О.Д. Інноваційний розвиток підприємств аграрного сектору. Монографія. К.: «Аграр Медіа Груп», 2012. 407 с.
- Innovative activity and consulting: collective monograph/ by general ed. Doctor of Economics, Professor Vytvytska O.D. Kyiv: LLC "AGRAR MEDIA GROUP", 2024. 250 p.

7. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком. Навч. посібник Університетська книга. 2023. 336 с.
8. Управління інноваційною діяльністю. Основи інноваційного менеджменту: магістерський курс за ред. д.е.н., проф. Ілляшенка С.М. Університетська книга. Суми, 2025. 856 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України «Про інноваційну діяльність». <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-15>.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 284-XIV від 01.01.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 2-3. Ст. 20.
4. Закон України «Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності» № 1977-XII від 25.03.1992 р. (зі змінами і доповненнями згідно Закону 2261-IV від 16.12.2004.) // Відомості Верховної Ради. 1992. №12. Ст. 165.
5. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>
6. Журнали:
 - Інноваційна економіка.
 - Актуальні проблеми інноваційної економіки.
 - Електронний журнал «Ефективна економіка».
 - Наукові інновації та наукові технології.
 - Наука, технології, інновації.Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій.
7. Commission work programme 2025 Resource document. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents_en

11. Інформаційні ресурси

1. <https://rada.gov.ua>
2. <https://www.kmu.gov.ua>
3. <https://liga.net>
4. <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. <https://www.sfii.gov.ua>